

Voor 'gewone' bridgers

Bied- en speeltechniek

Ook vragen over spelregels en bestuurlijke kwesties waarvan elke 'gewone' bridger het antwoord zou moeten weten, behandelen we in de Bridge Training

In de periodieken Arbitrair, BestuurWijzer en NBB-Rekenprogramma bespreken we de onderwerpen die vooral op het bord liggen van de betreffende functionarissen

Alle reeds verschenen nummers staan op:
www.bridgeservice.nl

Redactie: Carolien de Koomen, Margriet Jansze, Monica Vuister, Ron Jedema, Siger Seinen, Jan van Die, Frans Schiereck en Rob Stravers (eindredactie)

SA-tegenspel-inkoppers

We gaan nog even door met inkoppen, maar nu in het tegenspel. We proberen in deze Training een paar mooie kopballen tegen SA-contracten.

Spel 1

West	Noord	Oost	Zuid
		1♣	1♠
2SA*	pas	3SA	pas
pas	pas		

*2SA: belooft 10-11 punten met opvang in schoppen

Partner noord komt uit met ♠H

Leider west

Dummy oost

♠ 9 6
 ♥ A V 5
 ♦ V 9 5 4
 ♣ H V B 3

Jouw zuidhand

♠ A 10 8 7 2
 ♥ B 10 4 3 2
 ♦ 2
 ♣ A 4

Je duikt, waarna partner ♠V voorspeelt.

Duik je weer, of neem je partners ♠V over met ♠A?

Spel 1 Overpeinzing

West	Noord	Oost	Zuid
2SA*	pas	1♣	1♠
pas	pas	3SA	pas

Partner noord komt uit met ♠H

Leider west	Dummy oost
	♠ 9 6
	♥ A V 5
	♦ V 9 5 4
	♣ H V B 3

Jouw zuidhand

♠ A 10 8 7 2
♥ B 10 4 3 2
♦ 2
♣ A 4

Je duikt, waarna partner ♠V voorspeelt.
Duik je weer, of neem je partners ♠V over met ♠A?

Als partner een derde schoppen heeft, is duiken het aantrekkelijkst.

Vraag is of partner een derde schoppen kán hebben. Hij heeft echter alleen maar gepast, dus zul je je conclusies moeten trekken uit het bieden van je tegenstanders.

De schoppen van oost zie je liggen. Maar hoeveel schoppen heeft leider west?

Na jouw volgbod van 1♠, bood west 2SA. Dat zou zonder schoppenopvang een regelrechte vorm van harakiri zijn. Want dankzij jouw volgbod staat een schoppenuitkomst vrijwel vast.

Dus vorm je je een beeld van wat west zou moeten hebben om een schoppenaanval te kunnen pareren.

Spel 1 De inkopper

West	Noord	Oost	Zuid
2SA*	pas	1♣	1♠
pas	pas	3SA	pas

Partner noord komt uit met ♠H

Leider west

Dummy oost

♠ 9 6
♥ A V 5
♦ V 9 5 4
♣ H V B 3

Jouw zuidhand

♠ A 10 8 7 2
♥ B 10 4 3 2
♦ 2
♣ A 4

Je duikt, waarna partner ♠V voorspeelt.

Duik je weer, of neem je partners ♠V over met ♠A?

West moet ♠Bxxx hebben om een schoppenaanval te kunnen afslaan. Dat betekent dat ♠V partners laatste schoppen is. Dus neem je ♠V over met ♠A en 'gun' je de leider zijn schoppenlag door daarna schoppen door te spelen.

Eens zal de leider de klaveren aanbreken; dan is het – voor hem – gebeurd. Na ♣A incasseer je je laatste schoppen. 3SA is dan echt helemaal weggekopt.

Spel 2

West	Noord	Oost	Zuid
1SA	pas	2♣*	pas
2♦*	pas	3SA	allen pas

Partner noord komt uit met ♠V

Leider west

Dummy oost

♠ 6 5 4
♥ H 5 4 3
♦ A 2
♣ V 8 7 6

Jouw zuidhand

♠ A 3
♥ B 7 6
♦ 9 8 7 6 5
♣ 4 3 2

Wat speel je bij: ♠3 of ♠A?

Spel 2 Overpeinzing

West	Noord	Oost	Zuid
1SA	pas	2♣*	pas
2♦*	pas	3SA	allen pas

Partner noord komt uit met ♠V

Leider west	Dummy oost
	♠ 6 5 4
	♥ H 5 4 3
	♦ A 2
	♣ V 8 7 6

Jouw zuidhand

♠ A 3
♥ B 7 6
♦ 9 8 7 6 5
♣ 4 3 2

Wat speel je bij: ♠3 of ♠A?

Vooraf:

Als partner tegen een SA-contract uitkomt met een honneur (of met een lage kaart) belooft dat lengte en kracht in die kleur. Dan heb je maar één taak: partner alle ruimte te geven zijn kleur tijdig te ontwikkelen. 'Tijdig' staat voor: partners kaarten in die kleur moeten vrij zijn, zodra hij weer aan slag is.

♠3 of ♠A?

Dit lijkt een vreemde vraag. Je gaat toch geen hoge kaart bijspelen als de kaart van je partner al hoog is? Wat kan daar het voordeel van zijn?

Gebruikelijk is dat een uitkomst met een plaatje het aangrenzende lagere plaatje belooft. Dan moet partner ook ♠B hebben. Ook staat vast dat partner noord een 5- of 6-kaart schoppen heeft. Want wests 2♦-bod ontkent een hoge 4-kaart (Stayman).

Daarvan uitgaand zouden de schoppen als volgt verdeeld kunnen zijn.

♠ V B 9 7 2

♠ H 10 8 ♠ 6 5 4

♠ A 3

Tot zover deze overdenking.

Spel 2 Inkopper

West	Noord	Oost	Zuid
1SA	pas	2♣*	pas
2♦*	pas	3SA	allen pas

Partner noord komt uit met ♠H

♠ V B 9 7 2
♣ A 9

Leider west	Dummy oost
♠ H 10 8	♠ 6 5 4
♥ A V 4	♥ H 5 4 3
♦ H V B 4	♦ A 2
♣ H B 10	♣ V 8 7 6

Jouw zuidhand

♠ A 3
♥ B 7 6
♦ 9 8 7 6 5
♣ 4 3 2

Wat speel je bij: ♠3 of ♠A?

Leg onmiddellijk ♠A en speel ♠3 terug! Deze kopstoot is van levensbelang als je 3SA down wil spelen. Leider west mag zijn ♠H maken. Als hij de tweede schoppenslag duikt, wint partner noord die slag en speelt hij schoppen terug.

Na wests gewonnen slag met ♠H zijn alle resterende schoppen van noord klaar voor consumptie. De leider kan zijn harten- en ruitenslagen maken, maar hij heeft ook klaverenslagen nodig voor zijn negen slagen. Maar zodra hij klaveren speelt, wint noord met ♣A en int hij zijn schoppen. Voordat west weer aan slag komt, is hij down.

En als jij ♠A in de eerste slag niet speelt? Dan wint west die slag met ♠H. Zijn klaverennaspel is voor je partner en zijn schoppennaspel is dan voor jouw zuinig bewaarde ♠A. En dan? Dan is dat het einde van jullie schoppenaanval. Ondanks partners vrije schoppen moet je een andere kleur aanspreken. Door jouw zuinigheid zal de leider 3SA+2 noteren; hij verliest alleen twee slagen aan de beide zwarte azen.

Vind je het vervelend om schoppen na te spelen, wetend dat je daarmee de leider zijn ♠H laat maken? Bedenk dan dat die ene slag voor de leider minstens drie slagen kan opleveren voor jouw partij! Ook in bridge geldt vaak de gouden regel: zalig zijn de gevenden!

Spel 3

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	pas	1♦	pas
1SA	pas	3SA	allen pas

Partner noord komt uit met ♥9.

Leider west

Dummy oost

♠ V 2
♥ A H 5 4
♦ A 6 5 4
♣ 7 6 5

Jouw zuidhand

♠ A B 10 9 3
♥ V 10 3
♦ H 8 7
♣ 9 8

Leider west laat dummy ♥A bij spelen.
Welke harten speel jij bij, en waarom?

Spel 3 Overpeinzing

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	pas	1♦	pas
1SA	pas	3SA	allen pas

Partner noord komt uit met ♥9.

Leider west

Dummy oost

♠ V 2
♥ A H 5 4
♦ A 6 5 4
♣ 7 6 5

Jouw zuidhand

♠ A B 10 9 3
♥ V 10 3
♦ H 8 7
♣ 9 8

Leider west laat dummy ♥A bij spelen.
Welke harten speel jij bij, en waarom?

Het mooiste van bridge is dat je je moet verplaatsen in elkaars denkwereld. Wat vertelt partner met zijn uitkomst van ♥9? Wat wil ik zelf, en hoe kan ik dat duidelijk maken aan mijn partner?

Daarom zie ik bridge als het mooiste spel voor geliefden. Want juist mensen die op elkaar verliefd zijn, willen niets anders dan zich inleven in wat hun vriend(in) voelt en wil. Zodat ze daar optimaal op kunnen inspelen. Toegegeven: er zijn echtparen die aan de bridgetafel hun gevoelens van romantiek uitstekend kunnen verbergen. Waarschijnlijk om redenen van privacy.

Wat weten wij?

- Een lage uitkomstkaart belooft in de regel een plaatje en vraagt je in die kleur terug te spelen als je aan slag bent.
- Een hogere kaart ontkent iets moois in die kleur. Vaak is dat van een 3-kaart; je partner hoopt dan vooral jónú blij te maken in die kleur.

Wat wil jij?

- Als partner inderdaad een 3-kaart heeft, dan heeft de leider er ook drie, en dreigt dummy's vierde harten een extra slag te worden. Daarom wil je niet dat partner weer deze kleur speelt zodra hij weer aan slag mocht komen.
- Je hebt veel liever dat hij dan de andere ongeboden kleur, schoppen, speelt. Een schop onder tafel is het eenvoudigst, maar valt onder verboden signalen. Dus zoek je naar een legaal signaal.

Spel 3 Inkopper

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	pas	1♦	pas
1SA	pas	3SA	allen pas

Partner noord komt uit met ♥9.

Leider west

Dummy oost

♠ V 2
♥ A H 5 4
♦ A 6 5 4
♣ 7 6 5

Jouw zuidhand

♠ A B 10 9 3
♥ V 10 3
♦ H 8 7
♣ 9 8

Leider west laat dummy ♥A bij spelen.
Welke harten speel jij bij, en waarom?

Als je met een nodeloos hoge kaart je partner aanmoedigt de aanval in die kleur te hervatten zodra hij de kans krijgt, moet je absoluut ♥3 bij spelen. Want daarmee vertel je dan dat je geen vlinders voelt als hij later de hartenaanval zou hervatten. En dat vergroot de kans dat hij bij een herkansing kiest voor de tweede ongeboden kleur: schoppen.

Lezers mailen

Gedichtje

BIEDEN NA EEN SANSOPENING

Hoe lang zijn je harten- en schoppenkleur?

Memoriseer dit rijmpje:

Heb je er hooguit drie, dan blijf je bij sans...

Bij vier heeft een klaverbod kans...

Bezit je er meer, dan moet je ruiten of harten zeggen
zodat je partner een kleur hoger kan leggen!

Jan van Die

Nóg een gedichtje

Je hebt gelijk, die twee was vrij
dat had ik kunnen weten
en dat de vorige slag al aan jou lag
was ik heel even vergeten

Je bood reverse, toch paste ik
dat was inderdaad heel dom
en dat ik niet sneed, maar aas-heer sloeg
noemde je ook super stom

Je leert het nooit, zeg je elke dag
dat vind ik wel wat raar
want als dat zo is, waarom ga je dan dóór
met je stomme commentaar?!

Roberto

Arbiters, arbitrage, arbitrair?

Het weekend speelde ik met veel clubgenoten tijdens een lang weekend in de bossen. Er was een wedstrijdleider die tevens arbitreerde.

Dit is de casus:

West Gever

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	pas	1♥	2♥
2SA	pas	pas	pas

Gealverteerd; uitleg: openingskracht met de twee aangeboden kleuren

Toen de biedkaartjes weer waren opgeborgen zei zuid: "Mijn partner gaf een verkeerde uitleg, ik heb echte harten."

Hierop werd door west de arbiter geroepen ('verzocht aan tafel te komen') om een en ander recht te zetten.

Zijn oordeel: west mocht zijn 2SA bod wegnemen en zuid diende 2♥ te spelen, dat voor NZ achteraf een volle top opleverde!

Ik ken verder dit spel niet qua kaartverdeling etc., maar geloof niet dat dat er iets toe doet.

Dit lijkt me een volstrekt verkeerde beslissing: zuid moet o.a. haar mond houden. Wat zou een arbiter die de regels kent hebben gezegd en bevolen? Ik heb wel een antwoord, maar laat dat even achterwege.

Nu reeds dank voor jouw respons.

Rob:

Ik vrees dat deze arbiter niet tot deze rechtzetting kwam na raadpleging van het Spelregelboekje. Dus vraag ik niet welk artikelnummer hij heeft toegepast.

Een verkeerde uitleg van partner moet door een tegenspeler pas ná de 13^e slag worden gemeld. Alleen de leider en dummy moeten de verkeerde uitleg van hun partner direct na de afsluitende pas melden.

Als ik de eer had gehad om deze te vroege melding te mogen arbitrereren, zou ik hebben gezegd dat zuid deze fout dertien slagen te vroeg heeft gemeld. En dat tegenspeler noord deze informatie in het tegenspel NIET mag gebruiken. Hij mag zelfs niet de suggestie wekken dat hij die informatie gebruikt. Bij elke twijfel daarover zal ik met een vriendelijke glimlach in zijn nadeel beslissen.

Na wat nu is gebeurd, zou ik beide paren belonen met een G+. Omdat door de black-out van de arbiter - en het ontbreken van de vier handen ☺ - niet kan worden vastgesteld wat het resultaat dan was geworden.

6SA C door dwang?

Gisteravond dacht ik bij het volgende spel meteen aan jouw Training

<p style="text-align: center;">♠ 9 7 6 5 ♥ B 8 ♦ 7 5 2 ♣ 8 7 5 3</p> <p>Leider west</p> <p>♠ A H 10 ♥ 6 4 2 ♦ H V 9 4 ♣ B 6 4</p>	<p style="text-align: center;">♠ 8 2 ♥ H 10 9 7 3 ♦ 10 8 3 ♣ V 10 9</p> <p>Dummy oost</p> <p>♠ V B 4 3 ♥ A V 5 ♦ A B 6 ♣ A H 2</p>
--	---

Ik speel als west 6SA; uitkomst ♥B.

De kleuren waaruit door dwang een slag moet komen, zijn volgens mij harten en klaveren.

Indachtig jouw advies gaf ik de eerste slag weg door te duiken, en nam ik noords voorgespeelde ♥8 met ♥A.

Aangezien volgens mij zuid in harten/klaver-dwang moest komen, dacht ik dat de dwangkaart dummy's vierde schoppen moest zijn, maar wat gooi ik zelf weg op de vierde ruiten?

Ik kwam er niet uit en ging dus één down.

Ik zal wel iets over het hoofd gezien hebben ...

Rob:

Dat probleem zie ik ook. Ook als we eerst alle schoppen winnen en de vierde ruitenkaart als dwangkaart gebruiken, kunnen we geen oostkaart missen. Dus hoop ik op een hoogstandje van Bep & Anton ...

Bep & Anton:

Het is geen dwang maar een ingooi!

Soort: ingooidwang.

Als je ervan uitgaat dat ♣V en ♥H bij zuid zitten, dan:

- slag 1 nemen met ♥A;
- drie schoppen- en vier ruitenslagen incasseren.

Dan is de situatie na acht slagen als volgt:

♠ 9 7 6 5
♥ B 8
♦ 7 5 2
♣ 8 7 5 3

Leider west

♠ A H 10
♥ 6 4 2
♦ H V 9 4
♣ B 6 4

Dummy oost

♠ V B 4 3
♥ A V 5
♦ A B 6
♣ A H 2

♠ 8 2
♥ H 10 9 7 3
♦ 10 8 3
♣ V 10 9

Nu laat leider west dummy ♠V voorspelen. Zuid moet ♥10 bij spelen, want als hij een klavertje opruimt, wint de leider drie klaverenslagen.

Dan volgt ♥V, voor zuids ♥H. En daar blijft het voor NZ bij, want wat zuid ook terugspeelt: de leider wint drie klaverenslagen.

Wel of niet alerteerplichtig?

We hebben een onduidelijkheid en dat betreft het alerteren van 1♣- en 1♦- openingen met een 3-kaart. We krijgen hierover regelmatig opmerkingen.

Welke biedingen moet u alerteren?

- U moet biedingen alerteren waarvan u kunt vermoeden dat de tegenpartij er zonder waarschuwing een andere betekenis aan toekent. Dit is de hoofdregel.
- Biedingen die een kunstmatige (conventionele) betekenis hebben.
- Openingen van 1♣ en 1♦ indien deze niet ten minste een driekaart beloven.

Waarom hoeft 1♣/♦ vanaf een 3-kaart niet gealverteerd te worden? Dat is in tegenspraak met de hoofdregel.

Rob:

Dat 1♣ vanaf een 3-kaart niet gealverteerd hoeft te worden, vind ik niet gek.

Maar 1♦ openen vanaf een 3-kaart is een afspraak waarvan je kunt vermoeden dat de tegenstanders minstens op een 4-kaart rekenen. Mijn advies: meld de mogelijke 3-kaart ruiten voor aanvang van elke ronde, óf ... pas de hoofdregel toe en alerteer 1♦ wél!

Met 0-5 punten wel of niet passen op partners 1♣-opening?

Ik wil graag je advies; ik ben clubvoorzitter en tevens docent.

Vraag 1:

Er wordt bij ons veel met 1♣ geopend op een 2-kaart vanwege de vijfkaart hoog. Ik heb altijd begrepen dat, als je niets hebt, dus vanaf 0 pnt, je altijd 1♦ moet neerleggen. Nu zijn er een aantal die zeggen: nee, tot 6 pnt gewoon passen. De tegenstander komt dan wel in de bieding. Wat is jouw advies?

Vraag 2:

Aansluitend op de 1♣-opening spelen er ook een aantal de Montreal. Nu weet ik dat niet iedereen dat een goede conventie vindt, maar ook daar moet je altijd 1♦ bieden als je niets hebt.

Wat is jouw mening over Montreal en vanaf hoeveel punten bied je?

Rob:

Na partners 1♣-opening gaat (met 0-5 punten) mijn absolute voorkeur uit naar het paskaartje. Datzelfde doen spelers met Montreal op hun systeemkaart! Inderdaad komt het hoogstzelden voor dat 1♣ daadwerkelijk moet worden gespeeld.

Na 1♣ gaat mijn voorkeur uit naar Walsh (ook met vier of meer ruiten eerst de hoge 4-kaart bieden).

Alleen met minstens openingskracht mee mag je wél eerst de ruitenkleur bieden. Gevolg daarvan is dat, als de bijbieder na 1♦ een hoge kleur als nieuwe kleur biedt, dat dan tegelijk mancheforcing is!

Na: 1♣ 1♦
1♥* 1♠

Wordt dus niet meer onder de manche gepast.

*1♥, belooft na 1♦ een 4-kaart harten met minstens een 5-kaart klaveren.

Maar als een paar twijfelt over wel of geen Montreal, adviseer ik een proeftijd. Speel twee maanden Montreal en analyseer de spellen waarin dat aan de orde kwam. Probeer daarbij na te gaan hoe het zónder Montreal waarschijnlijk was gelopen.

Twee dilemma's

Noord / Niemand	♠ H 8 3 2		
	♥ A 8 6 4		
	♦ V 2		
	♣ A 8 6		
♠ A 10 6		♠ 9 7	
♥ H V B 10 2		♥ 9 5	
♦ H B		♦ A 10 9 3	
♣ 10 5 3		♣ V B 9 7 2	
	♠ V B 5 4		
	♥ 7 3		
	♦ 8 7 6 4 2		
	♣ H 4		

West	Noord	Oost	Zuid
	1♣ (3+)	pas	1♦
1♥	1SA*	pas	pas
pas			

*Noord heeft de keuze tussen doublet (negatief, belooft 4-kaart schoppen) en 1SA.

Met de ruiten bij partner kiest hij voor 1SA.

Dat bod wordt rondgepast en NZ gaan vervolgens roemloos 1 down.

Jammer, want een schoppencontract lijkt wel te maken.

Vragen:

- 1) Had zuid 1♠ moeten bieden ipv 1♦?
- 2) Had noord een negatief doublet moeten geven ipv 1SA?

Bep & Anton:

Wij bieden met de noordhand 1♠ na wests tussenbod van 1♥. Waarom niet? Met een doublet de 4-kaart schoppen vertellen zou een probleem geven met een hand als:

♠	H x x
♥	A x
♦	H x x
♣	A V B 10 x

Als je met deze noordhand SA biedt (omdat doublet een 4-kaart schoppen belooft), speel je misschien in de verkeerde hand, bijvoorbeeld met ♥Vxx bij partner.

Overigens komt bij ons dit probleem niet voor: wij bieden met zuid op noords 1♣-opening meteen 1♠. Ook met een langere ruitenkleur geven wij de hoge 4-kaart voorrang.

Dat is veel beter; een fit in een hoge kleur vind je dan meteen.

Bovendien maakt dit het tussenbieden voor de tegenpartij moeilijker.

Met een bijbod van 1♦ geef je ze alle ruimte voor een volgbod.

Spelregelvraag van vorige week (24)

Biedverloop

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	pas	2♣	pas
4♣	pas	5♥	pas
5SA	pas	7♣	3xpas

Toelichting

1♣: belooft minstens één hoge 4-kaart.

2♣: minstens 10 punten met 5+ in klaveren; ontkent hoge 4-kaart.

4♣: 1e of 2e controle in klaveren, sleminteresse.

5♥: vraagt naar het aantal azen, maar ♥A mag niet meetellen*.

5SA: één aas; dat kan dus niet ♥A zijn!

*5♥: Oost heeft duidelijk een renonce harten; dat maakt hartenaas overbodig. Het laagste bod van west (5♠) ontkent een (♣/♦/♠) aas; het volgende bod (5SA) belooft één van deze drie azen. Daarnaast kán west dus ook ♥A hebben.

Welke bieding(en) hadden OW al **voor** het bieden moeten melden (pré-alert)?

Welke bieding(en) moeten OW **in ieder geval** alerteren?

Welke bieding(en) moeten OW alleen alerteren **als zij vermoeden dat de tegenstanders een andere betekenis verwachten**?

Welke bieding(en) mogen OW **absoluut niet** alerteren?

1♣ moet voor aanvang van elke nieuwe ronde worden gemeld (pré-alert). De verdeling kan immers heel anders zijn dan de veel voorkomende – alerteerplichtige – 1♣-opening als onderdeel van 5-kaart hoog. Die garandeert minstens twee klaveren. Door de garantie van minstens één hoge 4-kaart is bij de genoemde 1♣-opening de kans veel groter op 2, 1 of zelfs 0 klaveren. Zonder dit pre-alert zullen tegenstanders bij het alerteren rekenen op de ‘gebruikelijke’ 1♣-opening.

1♣ moet óók worden gealerteerd!

2♣ is alleen alerteerplichtig als je kunt vermoeden dat de tegenstanders rekenen op de gebruikelijke kracht (6-9).

4♣ t/m 7♣ mogen **niet** worden gealerteerd. Dat verbod geldt voor alle biedingen ná de eerste biedronde hóger dan het 3-niveau. De kans is namelijk groot dat de alerterende partij daar meer voordeel van heeft dan de tegenstanders! De 1e biedronde begint met het openingsbod.

Noteer voor het pré-alert van 1♣: 5 punten. De alerteerplicht van 1♣: 1 punt. 2♣ als je kunt vermoeden ...: 2 punten en het alerteerverbod van 4- t/m 7♣: ook 2 punten.

Spelregelvraag 25

Noord geveer / niemand kwetsbaar

West	Noord	Oost	Zuid
	1♥	1♦	??

Oost dacht dat hij geveer was, bood 1♦ en zag toen pas, dus te laat, het 1♥-bod van noord.

Welke stelling is **verkeerd**?

- Als zuid het 1♦-bod **wel** accepteert en noords kleur wil steunen, mag zuid dat doen met 1♥.
- Als zuid het 1♦-bod **wel** accepteert en past, en west en noord ook passen, wordt niet het hoogste bod gespeeld (1♥) maar het laagste (1♦).
- Als zuid het 1♦-bod **niet** accepteert en oost maakt daar 2♦ van, moet west verder passen als de arbiter het 2♦-bod niet vergelijkbaar vindt.
- Als zuid het 1♦-bod **niet** accepteert en oost wijzigt dat in een 'pas', zal de arbiter zeer waarschijnlijk oordelen dat west in al zijn volgende beurten moet passen.

Je hoeft geen antwoord op te sturen; ik houd niets bij!

Je kunt wel weddenschappen afsluiten en/of een spelregelcompetitie opzetten.

Volgende week geef ik mijn antwoord.